

SAVEZNO IZVRŠNO VEĆE
CENTAR ZA INFORMACIONU I
DOKUMENTACIONU DELATNOST

Inv. br. *2020*

SIGN. _____

706

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ЗАКОН

О

УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА

(СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОД 21 ФЕБРУАРА 1906 ГОД.,
— 14 ЈУНА 1910 ГОД., — 30 МАРТА 1922 ГОД., — 14 МАРТА
1924 ГОД. — и 7 ЈУНА 1931 ГОД.)

БЕОГРАД

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

1932

sw. k. 37200

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Проглашавамо и објављујемо свима и сва-
коме, да је Народна Скупштина решила и да
смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О

УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА

(са изменама и допунама од 21 фебруара 1906 год., —
14 јуна 1910 год., — 30 марта 1922 год., — 14 марта
1924 год. — и 7 јуна 1931 год.).

ОДСЕК I.

Чл. 1.

Досадања Управа Фондова Краљевине
Срба, Хрвата и Словенаца носиће назив: „Др-
жавна Хипотекарна Банка Краљевине Југо-
славије”.

Француски је назив Државне Хипотекарне Банке: »Crédit Foncier du Royaume de Yougoslavie«.

Државном Хипотекарном Банком управља Управни Одбор састављен по прописима овога Закона.

Чл. 2.

Државну Хипотекарну Банку пуноважно потписује Управник или његов заступник и дежурни члан Управног Одбора.

Чл. 3.

Државној Хипотекарној Банци главно је седиште у Београду, а по потреби може оснивати и филијале по унутрашњости.

Чл. 4.

За све обавезе Државне Хипотекарне Банке јемчи Држава.

ОДСЕК II.

а) КРУГ РАДА

Чл. 5.

Државна Хипотекарна Банка овлашћена је да може радити ове послове:

1) да рукује свима државним и другим јавним фондовима, као и пупилним и депозитним капиталима;

2) да рукује општинским, среским, областним (окружним) капиталима, који јој се предају на руковање, а тако исто и свима капиталима и новцима црквеним, манастирским и других корпорација, који се купе у прирезима а не употребе се у року од шест месеци на оно чему су намењени;

3) да прима под интерес капитале у готовом новцу на уложне књижице, на благајничке записе који носе интерес и на текуће рачуне;

4) да даје зајмове на залози непокретног имања — добара (хипотеке) на територији Краљевине;

5) да даје зајмове за грађење на подлози менице и заложне вредности грађевине која се има подићи из одобреног кредита;

6) да даје зајмове областима, окрузима, срезовима и општинама на залогу приреза и прихода надлежном влашћу одобрених;

7) да даје зајмове у циљу мелиорације земљишта Водним Задругама на подлози Законом о гарантованих прихода;

8) да даје зајмове на бањска земљишта и зграде подигнуте од тврдог материјала, ако су у реону бањском, и ако су зграде подигнуте или се подижу по плану бањског уређења;

9) да даје зајмове држави за подизање зграда на подлози хипотекарног потраживања и буџетом огарантованог ануитета;

10) да даје зајмове на подлози хартија од вредности (ломбард) државних или државом огарантованих;

11) да врши есконтовање и реесконтовање меница и девиза са три потписа, од којих један кога домаћег завода, или са три потписа, а без потписа домаћег новчаног завода, ако је поред меничног јемства за дуговање дата и залога у непокретном имању;

12) да на подлози готовог новца, меница или хартија од вредности, може вршити послове жиро и текућих рачуна, издавање чекова, упутница или акредитива. Депо меница на основу кога се отвара текући рачун, мора бити за 25% већи од износа отвореног кредита;

13) да врши куповину и продају хартија од вредности за туђ рачун;

14) да врши наплате и исплате за туђ рачун, као и наплате и исплате купона, ако им је рок за исплату протекао, а нису застарели;

15) да прима на чување готов новац, хартије од вредности и друге вредности;

16) да на основи зајмова о којима је реч у тачци 4 и 8 може издавати заложнице;

17) да на основи зајмова о којима је реч у тач. 6, 7 и 9 може издавати обвезнице;

18) да за свој и туђ рачун купује и продаје своје заложнице и обвезнице по дневном курсу;

19) да есконтује своје извучене заложнице и обвезнице као и њихове купоне којима је рок исплате најдаље кроз пола године;

20) да даје зајмове Земљорадничким Заједницама и њиховим Савезима према њиховим правилима потврђеним на основу Закона о Земљорадничким и Занатским Заједницама.

У послове под 10, 11 и 12 *Државна Хипотекарна Банка* може улагати по правилу само новчана средства прибављена у облику улога на штедњу или краткорочних записа. Ове послове *Државна Хипотекарна Банка* вршиће одвојено од хипотекарних послова.

Чл. 5. а.

Условe под којима ће *Државна Хипотекарна Банка* обављати ове послове, регулисаће Управни Одбор нарочитим правилником,

чије одредбе морају бити засноване на Закону о уређењу Државне Хипотекарне Банке.

Управни Одбор одређиваће за све полове величину интересне стопе и провизије, водећи рачуна о условима новчаног тржишта. Он ће одређивати величину интересне стопе за емитовање заложница и обвезница у смислу чл. 69 тач. 4 Закона о уређењу Државне Хипотекарне Банке. Управник ће поднети писмен извештај Министру Трговине и Индустрије о решењу Управног Одбора у погледу каматне стопе.

Ако би Управни Одбор решио да интересна стопа на зајмове буде већа од $7\frac{1}{2}\%$ а на уложне јавне фондове и пупилне масе мања од 5% , прибавиће за такве одлуке одобрење Министра Трговине и Индустрије.

Чл. 6.

Осим послова, побројаних у последњем члану, Државна Хипотекарна Банка не може радити никакве друге послове.

б) ДАВАЊЕ ЗАЈМОВА НА НЕПОКРЕТНА ДОБРА

Чл. 7.

Државна Хипотекарна Банка даје зајмове на следећа непокретна добра:

1) на земљишта за подизање зграда, и то само у варошима и варошицама;

2) на земљишта са зградама од тврдог материјала, на утврђеној регулационој линији;

3) на земљишта пољопривредна (њиве, ливаде, винограде, воћњаке, забране, баштованцинице и томе слично) рачунајући само вредност чисте земље.

Чл. 8.

Државна Хипотекарна Банка не сме давати зајмове:

1) на зграде, подигнуте од мешовитог или слабог материјала;

2) на зграде, које не дају приход по својој употреби, или им се приход не може стално одредити, као што су: болнице, позоришта, зборишта, школе, изложбене зграде и томе слично;

3) на руднике и мајдане ма које врсте, као и на зграде, које служе рударским предузећима;

4) на острва, као и земље покрај река, речица и потока, које би биле изложене поплавама, квару, рођењу и пренашању на друго место;

5) на друмске и сеоске механе.

Чл. 9.

Државна Хипотекарна Банка даје зајмове на залог предмета, изложених у чл. 7, под 1, 2 и 3 највише до половине њихове вредности.

Чл. 10.

Оцену имања, на које се жели код Банке узети зајам, вршиће Банка преко нарочитих својих повереника и органа, а у смислу одредаба, које ће у правилима њеним за оцењивање имања прописане бити.

Чл. 11.

Зграде, на које Банка даје зајмове, морају бити осигуране против пожара код којег друштва за осигурање, које је стекло право, да може вршити те послове у земљи.

Висину осигурања цени Управни Одбор.

Сва права по полиси и осигурању преносе се на Банку, а полиса се предаје Банци и остаје код ње за све време трајања зајма.

Премију за осигурање полагаће сама Банка за рачун дужника, осигуравајућем друштву. За исплаћене суме Банка ће привремено задужити дужника, а наплатиће их првом приликом, при полагању пулугодишње рате.

За зграде, заложене код Банке, које би пожар уништио, Банка ће од дотичног друштва за осигурање наплатити припадајућу накнаду и издаће је дужнику или од једном, кад дужник доведе заложно имање у првобитно стање, или у ратама, према напредовању зидања.

Дужницима, који у року од две године, од дана, кога је Банка примила накнаду за осигурање, не би поставили заложено имање у првобитно стање, Банка ће отказати зајам и задржати примљену накнаду у отплату њеног потраживања, а за остатак тражиће наплату од дужника. Ако би примљена накнада била већа од банчиног потраживања, послаће се вишак суду.

Банка још има право, да, до наплате накнаде од друштва, тражи допуно обезбеђење или наплату свога потраживања и из другог имања дужниковог.

Чл. 12.

Банка даје зајам на непокретно имање са интабулацијом (хипотеком) само на прво место.

Чл. 13.

Рок зајму не може бити дужи од тридесет и две године. Краћи може бити.

Уодређеном року мора се исплатити сав зајам и интерес. Плаћање бива полугодишње унапред, до целе исплате, свакад у једнакој суми (ануитет), која одговара року и интересу.

Чла. 14.

Зајам не може бити мањи од 1.000.— динара на имања у варошима и варошицама и од 500.— динара на имања у селима.

Зајмови ће се издавати редом, како су тражени, о чему води бригу Управник. Но од зајмова пријављених у једном месецу првенствено ће се решавати и издавати они, где су зајмотражиоци земљорадници, ако тражени зајам не прелази 1.000. —динара.

Ако се ни за два месеца, од како је дужник решењем извештен да му је зајам одобрен и да је суду облигација ради потврде и интабулација послата, кривицом дужниковом интабулација не потврди и не интабулише, или, ако дужник после свршеног тога посла и после позива да зајам прими, ни за месец дана га не прими, одобрење се зајма онда поништава, а дужник је обавезан на одобрени зајам платити интерес како за то прошло време од реченог извешћа до поништаја, тако и за још месец дана од поништаја у напред.

Чл. 15.

Државна Хипотекарна Банка издаје хипотекарне зајмове у готову новцу.

Чл. 16.

Ко жели да добије зајам од Банке на залогу својих непокретних добара, мора се тога ради обратити Банци молбом, којој ће приложити све оне податке и документа и испунити све оне услове, који ће бити прописани правилима банчиним за давање зајмова на непокретна добра.

Дужник ће, осим тога, приложити својој молби и оригиналну тапију, као доказ о својини свога имања, а тако исто и доказ, кад је и на који начин дошао до својине имања, ако се то из тапије не види.

Земљораници, који се пријаве за зајам Банци, морају поднети потпун доказ и о томе, да им је, поред имања које нуде у залогу Банци, остало још онолико имања, колико им се по пропису § 471 тач. 4 грађанско-судског поступка изузима од извршења и продаје. На ово имање Банка неће давати зајам, али ће и на њега ставити интабулацију.

Сви ови докази остаће у Банци за све време, док јој зајам не буде потпуно исплаћен.

По жељи дужниковој, *Банка* му може издати препис оригиналне тапије његове, као и осталих поднесених докумената, на којима ће бити означено, да се оригинал налази у *Банци* по зајму, који му је она издала.

Тапија, као и остала документа, која су приложена молби зајмотражиоца, враћају му се, ако му тражени зајам није одобрен.

Чл. 17.

Кад жели да добије зајам лице које живи у задрузи, онда се претходно морају непосредно пред надлежним првостепеним судом да изјасне сви пунолетни задругари, а за малолетне њихови стараоци, да желе узети зајам, и тек пошто се њихов пристанак добије, може се зајам учинити.

Исто тако, ако има удовица или других лица, која по Закону имају права уживања на истим добрима, то се и она морају да изјасне да одобравају ово задужење.

Кад стараоци траже зајам за малолетнике, морају претходно издејствовати од надлежног старатељског судије одобрење по коме могу да задуже непокретна добра малолетника.

Чл. 18.

Дужник може платити зајам и пре уговореног рока, само о томе мора *Банку* извести написмено на шест месеци пре плаћања, или, ако, то не учини, мора *Банци* платити на дуг интерес за 1 месец унапред, од дана плаћања *Банци*.

Чл. 19.

Банка има права да откаже дужнику и пре рока зајам и тражи наплату, ако би вредност залог опала, а дужник не би могао дати *Банци* тражену допуну залог.

Чл. 20.

Власник заложеног имања дужан је претходно да извести *Банку* написмено о свакој знатнијој промени, коју на имању намерава учинити, а која би мењала вредност њене залог. Ако *Банка* нађе, да би се намераваном променом смањила вредност заложеног јој имања, она има право да тражи: или допуну залог, или наплату целог дуга. Ово исто вреди и за случај ако дужник промену изврши, а *Банку* о томе не извести.

Чл. 21.

Трошкове око оцењивања имања, као и остале издатке, које *Банка* буде имала, при-

ликом решавања о молби за зајам, сноси сам зајмотражилац. У томе циљу, сваки онај, који тражи зајам, дужан је уз своју молбу положити *Банци* у напред и извесну суму новаца, утврђену од стране *Банке*, из које ће *Банка* подмиривати све своје трошкове. Ако дужнику није одобрен зајам, враћа му се из ове суме само онолико, колико је по измирењу свију трошкова банчиних претекло.

Чл. 22.

Кад дужник хоће заложено имање да прода, онда ће Првостепени Суд, који је надлежан за потврду преноса, изискати од *Банке* оригиналну тапију, потврдити на њој пренос, а осим тога, Суд ће од купца који прими имање са теретом банчиним, узети изјаву, да он постаје дужник банчин за сву суму и да прима све обавезе првог дужника, па ће ту изјаву оверену судом, у оригиналу послати са тапијом *Банци*.

Кад се имање, заложено *Банци*, има да прода на јавној лицитацији за рачун кога другог, а не *Банке*, онда ће извршна власт изискати од *Банке* препис тапије и по њему узети имање у попис и продати. Кад продаја постане извршна, Првостепени Суд, који има

да изда купцу тапију, поступиће по наређењу прве тачке овога члана, ако *Банка* друкче не нареди.

Но ако купац у оба напред поменута случаја, плати одмах купљено имање, онда ће се оригинална тапија предати њему.

в) ЗАЛОЖНИЦЕ

Чл. 23.

Заложницом се обвезује *Банка*, да ће њеном имаоцу плаћати уредно интерес, и исплатити му именовану вредност, под условом, означеним на самој заложници.

Чл. 24.

Ради набавке потребних новчаних средстава за давање хипотекарних зајмова, *Банка* може своје заложнице како продавати, тако и у залогу давати.

Чл. 25.

Банка издаје заложнице на подлогу зајмова, издатих на непокретна добра.

Она према томе, не сме имати у оптицају више заложница, него што износи сума издатих хипотекарних зајмова.

Чл. 26.

Банка издаје заложнице на доносиоца. Заложнице ће бити снабдевене полугодишњим купонима и талоном за купоне.

Чл. 27.

Облик заложница банчиних прописује Управни Одбор.

Заложнице оверава и тврди да су на основи хипотекарне залогe издате, претседник контролног одбора.

Чл. 28.

Интерес на заложнице рачуна се полугодишње, и исплаћује се по истеку сваког полгођа.

Стопу интереса одређује Управни Одбор.

Чл. 29.

Банчине заложнице могу носити извесне премије — згодитке.

За колику се суму на појединим вучењима има да извуче ових заложница, као и меру и план вучења и сама извлачења, утврђује Управни Одбор, у споразуму са Министром Трговине и Индустрије.

Чл. 30.

Банка исплаћује своје заложнице путем извлачења, која могу бити или по унапред утврђеном амортизационом плану, или на тај начин, да се само унапред одреди крајњи рок, до кога све заложнице морају бити исплаћене, а Управни Одбор да одређује потребну суму за поједина вучења.

Чл. 31.

Извлачење обвезница врши јавно комисија од три члана Управног Одбора, које Управни Одбор одреди, а у присуству управника.

Бројеви извучених заложница објављују се преко „Службених Новина”, а поред тога и у другим новинама, које Управни Одбор за то изабере.

Чл. 32.

Извучене заложнице исплаћују се после месец дана од дана вучења.

Интерес по овим заложницама тече само до дана вучења.

За исплату се, поред заложница, морају поднети и сви купони, којима рок за исплату није стигао, као и дотични талон за купоне.

У противном случају, одбиће се од суме, која се по заложници има исплатити, вредност свију оних купона, којима рок још није стигао, и који не буду уз заложницу поднесени.

Исплаћене заложнице неће се више пуштати у саобраћај, него ће се уништавати на начин, који ће бити предвиђен правилима банчиним.

Чл. 33.

Банка издаје заложнице на суме дељиве са 100.

Чл. 34.

За тачно плаћање интереса и исплату заложница јамче сва потраживања банчина по зајмовима издатим на непокретна добра, резервни фонд, сва покретна и непокретна имовина банчина, а затим по чл. 4 овога Закона и Држава.

Чл. 35.

За наплату својих тражбина, Банка ће примати извучене заложнице, као и њихове купоне, којима је рок за исплату стигао, у пуној вредности њиховој.

Чл. 36.

Заложнице банчине сматрају се у свему као државне хартије од вредности, и ослобо-

ђене су, заједно са купонима, свију такса и дажбина.

Оне ће се примати у кауцију на свима државним благајницама, по њиховој пуној именитој вредности.

Г) ДАВАЊЕ ЗАЈМОВА ОПШТИНАМА,
СРЕЗОВИМА И ОКРУЗИМА

Чл. 37.

Банка може давати зајмове општинама, срезовима и окрузима на залогу непокретног имања, под истим условима као и приватним лицима.

Тако исто може им давати зајмове и на залогу приреза и прихода, ну у оба ова случаја морају имати одобрење од надлежне државне власти, да се могу задужити.

Ако општине, срезови и окрузи ма и заједно полгође, не би платили Банци припадајућу отплату и интерес, Министар Финансија, на захтев банчин, узеће у своје руке наплату заложеног приреза и прихода, па ће из њих измиривати Банци интерес и отплату.

Чл. 38.

За давање зајмова општинама, срезовима и окрузима на залогу приреза и прихода, важе

одредбе чл. 13, 14, 15, 18, 19 и 21 овога Закона.

Рок овим зајмовима може, изузетно од наређења става првог чл. 13 овога Закона, бити до 50 година.

Чл. 39.

Исто тако и за обвезнице, које буде *Банка* издавала на основи ових зајмова, важе одредбе чл. 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 и 36 овога Закона.

Сума обвезница у оптицају не сме бити већа од суме издатих зајмова на залогу приреза и прихода.

д) УЛАГАЊЕ КАПИТАЛА

Чл. 40.

Сви државни фондови, а тако исто и капитали обласни, окружни, срески и општински у колико нису депоновани у самоуправним штедионицама, капитали црквени и манастирски и других јавних установа под непосредним државним надзором и њихови новци који се купе у прирезима, а не употребе се у року од шест месеци на оно чему су намењени; сви депозити код судова, полициских власти и

новци пупилних и стецишних маса, морају се давати на руковање *Државној Хипотекарној Банци*, ако корист пупиле не захтева да се пупилни новац изда под већи интерес по Закону о старатељству.

Сви ови капитали и фондови могу се уложити и у државне обвезнице и у хартије којима се по Закону даје то право, а пупилни новац и у штедне заводе, којима Закон признаје пупиларну сигурност али само до највише 20 хиљада динара, од једне пупилне масе.

Чл. 41.

Ако се по предњем члану не пошаљу *Банци* новци ни за месец дана од како је то требало учинити, државни органи и лица, која су за то одговорна, платиће на тај новац 12% интереса за све време, за које новац буде бесплодно лежао.

б) ПРИМАЊЕ НОВЦА ПОД ИНТЕРЕС

Чл. 42.

Банка може примати новац од свакога под интерес, на уложне књижице.

Најмања је сума, коју *Банка* прима под интерес на уложне књижице 1 динар.

Чл. 43.

Интерес на новце, које *Банка* прима, одређује Управни Одбор.

Интерес се рачуна од првог радног дана који иде за даном, ког је улог положен.

Интерес се рачуна до 30 јуна и 31 децембра, а при исплати главнице, до дана исплате.

Неподигнут интерес капиталише се 1 јануара и 1 јула сваке године.

Чл. 44.

Уложне књижице могу да гласе на име и на доносиоца.

Чл. 45.

Улагач може своје улоге изузимати по скали отказа, коју утврђује Управни Одбор.

И *Банка* има право да откаже улагачима њихове улоге, најмање на 15 дана у напред с том последицом за улагаче, да ако своје улоге у отказаноме року не изузму, престаје им тећи интерес после тога рока.

Чл. 46.

Капитал и интерес по уложним књижицама, које гласе на доносиоца, исплаћује *Банка* доносиоцу.

Исто тако исплаћује *Банка* и сваком оном који донесе уложну књижицу, која гласи на име без даљег доказа и сматра га за правог власника. Од овог правила отступиће се само онда, ако је улагач друкчије са *Банком* уговорио, или ако је предузет корак за амортизацију књижице, или ако је Суд ставио забрану на примање по књижици.

ОДСЕК III.

ПРАВА И ПОВЛАСТИЦЕ

Чл. 47.

Књиге *Државне Хипотекарне Банке* и изводи из њих оверени по чл. 2 овога Закона, имају важност јавних исправа.

Чл. 48.

Банка у сваком случају има право првенствене наплате за своје потраживање из имања, које јој је за ово заложено.

Пореза и прирези могу се из имања заложеног код *Банке*, а пре измирења банчиног потраживања, наплатити само за 1 годину и само онолико, колико долази на дотично заложено имање.

Чл. 49.

Уз заложено непокретно имање, сматра се као залога банчина и све, што је с њим како год скопчано, или му је споредно, као: све зграде које су постојале, кад је имање заложено; све зграде које су доцније начињене; све што је оправљено или доправљено; све што је залогама везано: шуме, садови и сви могући додаци и припатци.

Чл. 50.

На ануитете који се о року не положе, *Банка* ће тражити и интерес, по оној стопи, која се и на главницу њеног зајма рачуна. Исто тако, *Банка* ће наплатити од дужника и трошкове за опомене.

Чл. 51.

Ако дужник не положи ма и један интерес и отплату у уговорено време, *Банка* има право тражити наплату целога дуга.

Чл. 52.

Пре него што *Банка* приступи извршењу наплате свога потраживања, она је дужна, било непосредно, било преко надлежне полициске власти, позвати дужника да је измири

у њеној тражбини. Овај позив саставиће се по обрасцу, који *Банка* сама пропише.

Ако дужник за месец дана од дана, кад му је позив саопштен, не измири *Банку* у њеном потраживању, *Банка* ће приступити извршењу наплате продајом заложеног имања.

Чл. 53.

Извршење наплате из заложеног имања, *Банка* ће вршити нарочитим својим органима или пуномоћницима, а по прописима овога Закона.

Ако јој у овоме буде потребно и суделовање полициске и општинске власти, њихови органи морају одмах одазвати се и извршити банчине наредбе или њених пуномоћника.

Чл. 54.

Банка има право да од свог неуредног дужника одузме управу над заложеним имањем.

Овако одузетим имањем, *Банка* ће руковати или преко староца којег она одреди, или сама давањем под закуп.

За то време, *Банка* има право, да прибира све плодове и приходе заложеног имања, и да их употребљава на отплату неплаћене отплате

и интереса, по одбитку трошкова око одржавања и чувања заложеног имања као и државне порезе и прирезе, у колико је само оно њима оптерећено.

Чл. 55.

Изузетно од прописа законика о поступку судском у грађанским парницама о извршењу наплате, *Банка* има и ове повластице:

1) да заложено јој имање, које ће изложити продаји, сама процени;

2) да заложне повериоце *Банка* извештава нарочитим препорученим писмом, или преко власти;

3) ако се на продаји излицитираном ценом заложеног јој имања, не може *Банка* потпуно да измири у своме потраживању, *Банка* може продају одложити и заложено јој имање, по чл. 54 узети под своју управу, а може га и сама купити, ако нађе да то њени интереси захтевају;

4) банчина потраживања и предмети, који се ње тичу, сматрају се као хитне природе, и Судови их као такве расправљају (§ 102 грађанског поступка).

Чл. 56.

Продаја, коју *Банка* одређује, мора се објавити три пута у „Службеним Новинама”. Од дана прве објаве у новинама, до дана продаје мора протећи најмање 30 дана не рачунајући дан објаве и дан продаје.

Продаја ће се саопштити дужнику или његовом заступнику на потпис.

Продаја ће се вршити у атару, где се залога налази, а у месту, које *Банка* одреди и објави.

Продају ће вршити орган банчин и она се не може закључити одређеног дана пре четири часа по подне.

Кад банчино потраживање изађе на продаји потпуно и надметање лицитаната престане, имање се може уступити купцу без обзира на број лицитаната.

Чл. 57.

Жалба против овако извршене продаје, може се поднети надлежном првостепеном суду, у року од 10 дана, од дана кад је продаја извршена.

Жалбу може поднети само онај, који је продајом оштећен.

Суд ће, пошто *Банка* на такву жалбу да своју реч, донети решење, које је извршно.

Тапије од овако продатих имања, издају се на начин изложен у чл. 22 овог Закона.

Чл. 58.

Ако би *Банка* за своје тражбине, осим залоге у непокретном имању, имала у залози и какве покретне ствари, које су њој непосредно уручене, она се из такве залоге може наплатити продајом на Берзи, или јавном лицитацијом, коју ће она сама, преко својих органа извршити.

Чл. 59.

Поред залоге у непокретном имању, као ручне залоге, предвиђене у предњем члану, *Банка* има право: да се за наплату дужне јој отплате и интереса, као и трошкова, а по потреби и главнице, користи и свима осталим средствима за обезбеђење.

Чл. 60.

Ако што по измирењу банчних тражбина из непокретног имања претече, *Банка* ће тај вишак послати надлежном Првостепеном Суду на поступак.

Чл. 61.

Све трошкове око наплате банчних потраживања, привремено измирује *Банка*, а она се за њих накнађује од дужника или продатог његовог имања.

Чл. 62.

Имања дужника који падне под стечај, а на којима постоји интабулација банчина, не улазе у стецишну масу, нити се на њих односе прописи Закона о стецишном поступку, него се расправљају по одредбама овога Закона.

Само на случај стечаја, *Банка* ће бити дужна да залогу изложи продаји и да пошаље Суду вишак од добивене суме, ако би каквог било по њеном измирењу, иначе да поступи по чл. 54, ако на продаји не изиђе њено потпуно потраживање.

ОДСЕК IV.

а) УПРАВНИ ОДБОР

Чл. 63.

Управни Одбор Државне Хипотекарне Банке сачињавају управник Државне Хипотекарне Банке и 10 чланова, који се постављају Краљевим указом на предлог Министра Трго-

вине и Индустије у сагласности са Претседником Министарског Савета.

Чл. 64.

Управник Државне Хипотекарне Банке је претседник Управног Одбора, а Управни Одбор бира из своје средине потпретседника.

Чл. 65.

Чланство у Управном Одбору траје четири године. По истеку друге године по ступању на снагу овог Закона, одступиће пет чланова, на које падне коцка а по истеку четврте године и осталих пет чланова.

После овога одступају по истеку сваке друге године по пет чланова, који су провели као чланови Управног Одбора Државне Хипотекарне Банке четири године.

Њихова места попуњавају се на начин предвиђен у чл. 63.

Одступели чланови могу се поново постављати. *

Чл. 66.

(Укинут Законом о изменама и допунама у Закону о уређењу Државне хипотекарне банке од 7 јуна 1931 године).

* Измене и допуне од 7 јуна 1931 године.

Чл. 67.

У случају, да који од чланова Управног Одбора пре истека рока своје дужности, умре или отступи, или иначе трајно буде спречен да отправља дужност, на његово ће се место поставити нов члан на начин предвиђен у чл. 63.

Члан који се постави да ступи на место члана, који је умро, иначе одступио или трајно спречен да отправља дужност, остаће чланом само оно време, које је имао по правилу да одслужи умрли, одступели или трајно спречен да отправља дужност члан.

Попуњавање по чл. 65 и овом члану врши се најдаље у року од два месеца дана од дана, када је члан одступио или престао да отправља дужност.*

Чл. 68.

За члана Управног Одбора може бити предложен и утврђен само грађанин Краљевине Југославије.

Најмање пет чланова, поред претседника и потпретседника, морају имати као стално место становања Београд.

Чл. 69.

Дужности Управног Одбора ове су:

* Измене и допуне од 7 јуна 1931 године.

1) даје правац свему раду банчином, у гра-ницама Закона и Правила;

2) решава о давању зајмова по свима гра-нама банчина рада;

3) решава о предузимању потребних мера за наплату против неуредних дужника; о по-равнању и о продаји за рачун Банке заложених непокретних добара, и у опште о свему, чиме би се банчини интереси имали да за-штите и очувају;

4) одређује услове и утврђује каматну стопу, како за зајмове које даје, тако и на оне, које прима, и све остало по свима гра-нама банчина рада;

5) решава о куповини и продаји банчиних заложница и обвезница за рачун банчин;

6) саставља и утврђује годишњи предра-чун банчиних трошкова, који и не улази у састав општег државног буџета;

7) одређује лица која ће у појединим Ди-рекцијама и Филијалама Државне Хипоте-карне Банке својим потписима давати призна-нице на примљене вредности за Државну Хи-потекарну Банку. Издаје пуномоћија за по-слове који се свршавају за Банку, и издаје специјална овлашћења шефовима Дирекција и Управницима Главних Филијала: да они

сами као одговорни наредбодавци по реше-њима Управног Одбора обављају посао у Ди-рекцијама и Главним Филијалама. Као такви они ће потписивати налоге за исплату и упла-ту сума на односним благајницама.

8) даје упуства за састав годишњег би-ланса банчиног;

9) прописује облик банчиних заложница, обвезница, путница, признаница, уговора и т. д.;

10) бира стараоце за руковање имањем неуредних дужника;

11) саставља и предлаже Министру Трго-вине и Индустрије потребне измене и допуне у овоме Закону;

12) израђује правила за извршење овога Закона и Пословнике о унутрашњем раду банчином и њених Филијала. Прописује пра-вила о руковању благајницама и о одговор-ности рачунополагача и наредбодаваца;

13) по прописима овога Закона бира чи-новнике и поставља званичнике банчине и њених Филијала, одређује им плату и решава како о њиховом унапређењу тако и о њихо-вом пензионисању и отпуштању из службе;

14) решава о отварању и укидању појединих банчиних Филијала, као и о томе, како да се они организују;

15) решава о издавању (емитовању) банчиних заложница и обвезница и њиховој исплати (амортизацији);

16) одређује потребан број повереника за оцењивање вредности непокретних добара, на која Банка даје зајмове;

17) решава о куповини непокретности и о подизању зграда потребних, како за Банку тако и за њене Филијале;

18) даје отсуство чиновницима банчиним;

19) има право кажњавања чиновника банчиних губитком плате до 3 месеца. Његова решења извршна су.

Чл. 70.

Управни Одбор састаје се у седнице кад год то банчини послови захтевају, а најмање сваког месеца по један пут.

Одбор се састаје на позив председников, или ако је он спречен, на позив потпредседника.

Одбор се сазива на начин, како то у напред пропише сам Одбор, али у сваком случају морају се позвати сви чланови Одбора писме-

но у седницу, за коју мора бити утврђен и изложен дневни ред.

Чл. 71.

Одбор може пуноважно решавати, ако је присутно у седници најмање пет чланова.

Одлуке се доносе већином гласова; у случају равне поделе, сматра се да је предлог одбачен.

Чл. 72.

Чланови Управног Одбора дужни су да наизменице дежурају у *Банци* по реду и начину, који буде утврдио сам Управни Одбор.

За присуствовање седницама и за дежурство у *Банци*, Министар Трговине и Индустрије може, по предлогу Управника *Државне Хипотекарне Банке* одредити члановима Управног Одбора нарочите награде.

Чл. 73.

Чланови Управног Одбора одговорни су *Банци*, целим својим имањем солидарно, за штету, која би настала од противзаконог или неправилног вршења њихове дужности, или отуда, што би прекорачив границе свога круга рада, који им одређује Закон и Правила, тиме *Банку* оштетили.

Ова одговорност не може пасти на оног члана Управног Одбора, који је одмах противу одлуке и наредбе Одборове протествовао, или који није суделовао у радњи, којом је штета *Банци* учињена.

Чл. 73. а.

У смислу одредаба чл. 2 и 86 тач. 2 и 3 Закона о уређењу Управе Фондова а на основу донешених одлука и решења Управног Одбора, пословима *Државне Хипотекарне Банке* управља и руководи Главна Дирекција банчина, коју сачињавају Управник *Државне Хипотекарне Банке* и дежурни члан. У име Управног Одбора, Дирекција спроводи и примењује ова његова решења донесена у смислу чл. 71 Закона о уређењу Управе Фондова.

Сва ова решења имају силу наређења и њих има безусловно извршивати Главна Дирекција. Као наредбодавац одговоран је цео Управни Одбор са ограничењем у чл. 73. алинеје 2. Закона о уређењу Управе Фондова.

б) СЛУЖБЕНО ОСОБЉЕ

Чл. 74.

Државна Хипотекарна Банка за вршење својих послова има чиновнике, званичнике и

служитеље, којих број одређује Управни Одбор према потреби.

Чл. 74. а.

За обављање појединих послова, Управни Одбор установљаваће поједине пословне Дирекције којима управља Шеф Дирекције на основу наредба и решења Главне Дирекције.

Свака Дирекција има потребан број одељења којима управља одговорни шеф одељења. Ближе одредбе о раду ових Дирекција и одељења прописале Управни Одбор нарочитим статутом.

Чл. 74. б.

За обављање својих послова ван места седишта банчиног, Управни Одбор својом одлуком отвараће у појединим местима Краљевине, Главне Филијале и Агенције *Државне Хипотекарне Банке*.

Организацију, круг рада и пословни однос према *Хипотекарној Банци* Главних Филијала и Агенција, прописале Управни Одбор статутом, водећи рачуна о законским наређењима Закона о уређењу Управе Фондова и о прописима овог Закона.

Чл. 74. в.

У циљу контроле над радом у појединим пословним Дирекцијама, Главним Филијалама Агенцијама, како рачунске тако и у погледу правилне примене Закона, законских прописа и наређења, установљава се у *Државној Хипотекарној Банци* инспекторат, као засебно одељење у Главној Дирекцији.

На челу овог одељења стоји Главни Инспектор. Дужност Главног Инспектора прописује Управни Одбор правилником.

Чл. 75.

Чиновници банчини постављају се Краљевим Указом.

Управник се поставља на пет (5) година на предлог Министра Трговине и Индустрије, а остали чиновници по предлогу Управног Одбора.

Ниједан чиновник не може бити унапређен, пензионисан или отпуштен из службе банчине, без предлога Управног Одбора, а на другу дужност упућен или премештен, без пристанка Управног Одбора.

Чл. 76.

Распоређивање чиновника у *Банци* и *Филијалима*, врши Управни Одбор.

Чл. 77.

За Управника банчиног може бити постављен онај, који је свршио Факултет или Вишу Трговачку Школу са испитом зрелости и има 35 година.

Чл. 78.

За Главног Секретара може бити постављен само онај, који је свршио Факултет или Вишу Трговачку Школу, овде или на страни, и који је бар пет година био чиновник у каквом већем новчаном заводу. Првенствено право има онај, који је поред тога упознат са пословима и организацијом хипотекарних установа.

Главни Секретар заступа Управника, кад је овај спречен да своју дужност врши. Он присуствује свима седницама Управног Одбора, као пословођа.

Чл. 79.

У *Државној Хипотекарној Банци* постоје ова указна звања: управник, главни секретар, банчин правобранилац, главни инспектор, шефови дирекција, управници главних филијала, шефови одељења, чиновници, извршиоци, благајници, шефови агенција, архивари и кореспонденти.

Чиновник банчин може бити само онај, који је најмање свршио Трговачку Школу, целу гимназију или реалку, и који положи прописани чиновнички испит у Банци. Од ове школске квалификације, могу бити изузети благајници, извршиоци и архивари банчини.

Правила о испиту чиновника прописаће Управни Одбор.

Од овог испита ослобођавају се:

а) Управник и Главни Секретар;

б) чиновници Правобранилачког Одељења банчиног, од којих се тражи, да су свршили Правни Факултет овде или на страни, и да су служили у Суду као чиновници, најмање три године, а шеф истог одељења може бити само онај, који је служио најмање пет година у судској струци, или у овом одељењу;

в) извршиоци и архивари;

г) чиновници који су свршили најмање трговачку школу у рангу средње школе, целу гимназију или реалку, а који су провели најмање пет година у каквом новчаном заводу или Државној Хипотекарној Банци као званичници; и

д) кореспонденти.

Чл. 80.

Плате су чиновника у сребру:

а) Управнику Динара 8.000.— годишње;

б) Главном Секретару по овим класама:

III класе Динара 5.000.— годишње

II „ „ 6.000.— „

I „ „ 7.000.— „

в) шефовима одељења и шефовима филијала:

V класе Динара 4.000.— годишње;

IV „ „ 4.500.— „

III „ „ 5.000.— „

II „ „ 5.500.— „

I „ „ 6.000.— „

за све остале чиновнике важе ове класе:

V класе Динара 2.000.— годишње;

IV „ „ 2.500.— „

III „ „ 3.000.— „

II „ „ 3.500.— „

I „ „ 4.000.— „

Чл. 80. а

Банчин правобраниоц, шефови пословних дирекција, Управници Главних Филијала и

главни Инспектор имаће ове годишње плате у сребру:

III	класе	Динара	5.000.—
II	„	„	6.000.—
I	„	„	7.000.—

Главни инспектор, шефови пословних дирекција и Управници Главних Филијала, морају имати квалификације које су прописане у чл. 78. Закона о уређењу Управе Фондова, а банчин правобранилац квалификације које се у чл. 79. истог Закона траже за шефа Правобранилачког одељења. На ова указна звања, изузетно од прописа овога члана, могу бити постављени досадашњи чиновници Управе Фондова, који су већ стекли ранг и плату шефа одељења и Филијала по чл. 80. тач. в. поменутог Закона.

Чл. 80. б.

Шефови Агенција имаће плате и деле се на класе предвиђене у тач. в. чл. 80.; а кореспонденти и архивари имаће плату и деле се на класе предвиђене у тач. г) чл. 80. Закона о уређењу Управе Фондова.

Садашњи архивари Управе Фондова, који су путем указа већ добили плате веће од 4.000.— задржавају исте.

За кореспонденте могу се изузетно и по одлуци Управног Одбора, поставити и они, који немају школских квалификација предвиђених чл. 79. Закона о уређењу Управе Фондова и прописаних чиновничких испита.

Чл. 80. в.

Поред плате предвиђене у чл. 80-ом Закона о уређењу Управе Фондова, Управни Одбор може према потреби и способности одредити чиновницима *Државне Хипотекарне Банке* годишње додатке на име повећања плате осим додатка на скупоћу, које ће имати као и други државни чиновници.

Ово повећање важиће кад га одобре Министар Трговине и Индустрије и Министар Финансија. Ако ови Министри у року од месец дана не донесу по овом никакво решење, одлука Управног Одбора ступа на снагу.

Ови додаци не утичу на величину пензије чиновника *Државне Хипотекарне Банке* који буду стављени у пензију.

Чл. 81.

Чиновници банчини не могу бити унапређени, ако у једној класи нису провели најмање 1 годину.

Чл. 82.

Званичнике у Државној Хипотекарној Банци поставља, одређује им плату и отпушта Управни Одбор.

Величину њихове годишње плате одређује Управни Одбор банчин.

Чл. 83.

Служитеље банчине поставља и отпушта Управник банчин одређујући им величину годишње плате.

Чл. 84.

Чиновницима и званичницима који путују или врше послове банчине ван свога сталног места, одређује Управни Одбор путне и остале трошкове.

Чл. 85.

Отсуства чиновницима и званичницима дужа од 10 дана, даје Управни Одбор, а до 10 дана Управник.

Чл. 86.

Дужности Управникове ове су:

1) претседава седницама Управног Одбора и руководи их;

2) Извршује одлуке Управног Одбора;

3) у хитним случајевима издаје са дежурним чланом наредбе и предузима све мере, које би банчини интереси захтевали, о чему је дужан да накнадно, у првој седници извести Управни Одбор.

4) саставља и, бар на 8 дана пре почетка сваке године, подноси Управном Одбору на проучавање и одобрење, предрачун трошкова банчиних за идућу годину;

5) води надзор над особљем банчиним, и стара се, да се по канцеларијама банчиним одржава ред и дисциплина;

6) надзирава, да се по свима правцима банчине радње, тачно врше прописи Закона, правила и упуства;

Кад год би нашао, да је нека одлука Управног Одбора противна Закону о Управи Фондова, или другим правилима и прописима за банчине послове, дужан је, да извршење такве одлуке обустави и задржи, док о томе не поднесе свој писмен извештај Министру Трговине и Индустрије, и док од овога не дође решење по тој ствари. Управник је дужан да поднесе Министру свој извештај најдаље у року од два (2) дана од дана донесене одлуке, а Министар је дужан да изда по томе пред-

мету своје решење, и да о томе *Банку* извести најдаље у року од 10 дана, од дана одлуке Управног Одбора; — у противном случају, дотична одлука Управног Одбора може се извршити;

7) нарочито се стара и води надзор, да вредност банчаних заложница и обвезница у циркулацији не пређе одређене границе;

8) стара се да се извлачења ових хартија врше тачно по утврђеном плану, и да се ове хартије, исплаћене и повучене из оптицаја, поништавају онако, како то прописно буде;

9) присуствује свима извлачењима банчаних заложница и обвезница, као и поништењу ових хартија;

10) реферише Министру Трговине и Индустије о свима пословима *Државне Хипотекарне Банке*.

ОДСЕК V

КОТРОЛНИ ОДБОР

Чл. 87.

Надзор у *Државној Хипотекарној Банци* врши Контролни Одбор.

Чл. 88.

Контролни Одбор састоји се из 5 чланова.

Они се постављају Краљевским Указом, на предлог Министра Трговине и Индустије у сагласности са Претседником Министарског Савета.

Чл. 89.

За члана Контролног Одбора може бити постављен само онај грађанин Краљевине Југославије, који је вичан у пословима новчаних завода.

Чл. 90.

Чланство у Контролном Одбору траје четири године. По истеку друге године по ступању на снагу овог закона, одступиће два члана, на које падне коцка, а по истеку четврте године и остала три члана.

После овога одступају сваке друге године редом она два односно три члана, који су провели као чланови Контролног Одбора *Државне Хипотекарне Банке* четири године.

Одступели чланови могу се поново постављати.

На случај да место кога члана остане упражњено смрћу, оставком или каквом трајном спреченошћу да врши дужност, Министар Трговине и Индустије попуниће то место.

Члан, који се постави да ступи на место члана, који је умро, иначе одступио или трајно спречен да отправља дужност, остаће чланом само оно време, које је имао по правилу да одслужи умрли, одступели или трајно спречен да врши дужност члан.

Попуњавање се врши најдаље у року од два месеца дана од дана одступања или управљења на начин предвиђен у чл. 88.*

Чл. 91.

Контролни Одбор бира себи из своје средине председника, на годину дана. Кад је Председник спречен, замењује га по рангу најстарији члан.

Чл. 92.

Контролни Одбор састаје се на позив свог председника ради вршења свога задатка.

Његов задатак је:

1) да редовно сваког месеца, а и ванредно кад нађе за потребно, прегледа рад Управног Одбора, књиговодства и рачуноводства банчиног;

2) да од времена на време држи ревизије над банчиним благајницама; да се уверава, како о стању готовине, тако и о стању за-

ложница, обвезница, купона и осталих вредности у *Банци*;

3) да прегледа и оверава годишњи биланс и рачун губитка и добитка;

4) председник Контролног Одбора оверава по чл. 27. заложнице банчине.

Чл. 93.

За присуствовање седницама у *Банци* Министар Трговине и Индустрије може, по предлогу управника *Државне Хипотекарне Банке*, одредити члановима Контролног Одбора нарочите награде.

Чл. 94.

Контролни Одбор може вршити свој задатак, ако је присутно бар три члана, рачунајући у овај број и председавајућег.

Чл. 95.

Чланови Контролног Одбора имају у име награде за свако присуство при вршењу прегледа у *Банци* по 40.— динара дневно. Ова им се награда исплаћује на крају сваке године.

Чл. 95. а.

Министар Трговине и Индустрије има право одредити свога изасланика да присуствује седницама.

* Измене и допуне од 7 јуна 1931 године.

ОДСЕК VI

БИЛАНС — РАСПОРЕД ДОБИТИ — РЕЗЕРВНИ
ФОНД

Чл. 96.

Државна Хипотекарна Банка води своје књиге на основи двогубог књиговодства.

Књиге банчине потврђује Министарство Трговине и Индустрије.

Чл. 97.

На крају сваке године — 31. децембра — *Банка* је дужна да састави општи попис све своје имовине — активе и свега свог дуга — пасиве — и да на основи тога изведе биланс целокупног стања, заједно са рачуном губитка и добитка.

Чл. 97. а.

Главна Контрола преко својих органа у *Банци* имаће у току пословне године, изузетно од одредаба Закона о њеном уређењу ове дужности:

1) да прегледа: сва примања и издавања по свима државним и јавним фондовима којима *Државна Хипотекарна Банка* рукује по чл. 5. тач. 1. Закона о свом уређењу;

2) да контролише сва примања и издавања по свима капиталима и новцима општинским, среским, окружним, обласним, црквеним и манастирским и других корпорација, којима *Државна Хипотекарна Банка* рукује по тач. 2. чл. 5. Закона о своме уређењу, у колико ти капитали и новци нису чисто приватног карактера;

3) контролу редовних исплата пензије по пенз. фондовима којима *Државна Хипотекарна Банка* рукује по овлашћењу и специјалним Закономима (чиновничким, свештеничким и учитељским фондовима) вршиће органи Главне Контроле на овај начин: *Државна Хипотекарна Банка* сачиниће један тачан списак свих пензија, које се сада исплаћују на њеној каси и — пошто га Месна Контрола прегледа и овери — вршиће *Државна Хипотекарна Банка* у напредак свакога месеца редовне исплате пензија у износу означеном у томе списку, без претходне специјалне овере појединих налога, све док не наступи каква промена, која по односном Закону утиче на величину и трајање пензија. Кад таква промена наступи, она ће се по претходном прегледу и овери Месне Контроле унети у поменути списак. Све остале нередовне исплате из ових фондо-

ва и ако би биле засноване на надлежним одлукама, подлеже претходном прегледу и овери Месне Контроле.

Ако стање послова буде изискивало. Главна Контрола одредиће у Месну Контролу при *Државној Хипотекарној Банци* више рачуно-испитача којима ће у исто време определити делокруг рада, с обзиром на овде изложену своју надлежност.

Надзор над свим осталим радом и пословима *Државне Хипотекарне Банке* предвиђеног у чл. 5. тач. 3. до 20. вршиће Контролни Одбор банчин по чл. 87. и 92. Закона.

Чл. 98.

Биланс и рачун губитка и добитка утврђује Управни Одбор у својој седници, пошто га претходно прегледа и са главним књигама упореди.

Тако утврђен биланс и рачун губитка и добитка предаје Управни Одбор на преглед Контролном Одбору, најдаље до краја месеца Марта идуће године. Контролни Одбор дужан је, да у року од 30 дана од дана кад је примио биланс, исти прегледа, и ако нађе да је исправан, да га својим потписом овери. О овоме свом прегледу извештава он написмено

Управни Одбор и враћа му биланс ради исправке.

Чл. 99.

Овако прегледан и утврђен биланс и рачун губитка и добитка, Управни Одбор предаје јавности у „Службеним Новинама”, и подноси га, заједно са својим извештајем о банчиној радњи у дотичној години, Министру Трговине и Индустрије.

Тако исто Управни Одбор подноси биланс и рачун губитка и добитка и Главној Контроли на преглед.

Чл. 100.

Главна Контрола дужна је да прегледа биланс и рачун губитка и добитка, најдаље за четири месеца, рачунајући од дана, кад јој је Управни Одбор рачуне поднео.

Овај преглед врши Главна Контрола у самој *Банци*. Кад се Главна Контрола, упоређујући књиге и рачуне банчине са поднесеним билансом и рачуном губитка и добитка, увери, да је све тачно и исправно, онда одмах издаје разрешницу Управном Одбору. Главна Контрола издаје ову разрешницу изузетно од тач. 3. чл. 97. Закона њеног устројства, простим

уверењем од стране својих изасланика, да је биланс упоређен са књигама и да је исправан.

Ово уверење исписују и потписују изасланици Главне Контроле на самом билансу, у два примерка. Један задржавају изасланици за Главну Контролу, а други се чува у *Банци*.

Ако Главна Контрола у року од четири месеца, рачунајући од дана, кога су јој рачуни на преглед послати, не би извршила преглед биланса и рачуна губитка и добити, поменути рачуни банчини сматраће се као исправни, а Управни Одбор као разрешен, а на Главну Контролу пада одговорност, што није своју дужност извршила.

Чл. 100. а.

Сви расходи по пословима банчиним падају на терет банчиних бруто прихода за односну пословну годину, изузимајући издатке који се помињу у чл. 103. а. овога Закона.

Чл. 101.

Од чисте банчине добити употребиће се:

а) 2% на име награде — тантијеме — и то: Управнику и члановима Управног Одбора 1,65%, а члановима Контролног Одбора 0,35%

б) 4% на име награде — тантијеме — чиновницима и осталом службеном особљу банчином;

в) од преостатка чисте добити уноси се 20% у резервни фонд, а остатак припада Главној Државној Благајни као удео Државе у чистој добити *Државне Хипотекарне Банке*.

Тантијема под а) дели се тако да Управнику и сваком члану Управног Одбора припада по 0,15% а сваком члану Контролног Одбора по 0,07%.

Тантијеме за чиновнике и остало службено особље дели се по сразмери њихове годишње плате и времена проведеног у банчној служби, о чему ће Управни Одбор прописати нарочити правилник.

Чланови Управног и Контролног Одбора, који су пропустили више од половине седница, имају право само на половину ове награде, а друга половина иде у корист преостатка чисте добити.

Подела тантијеме између члана, који је у току пословне године одступио и онога, који је на његово место дошао, врши се према броју дана проведених у банци.

Чл. 102.

Резервни Фонд *Државне Хипотекарне Банке* служи у првом реду за покриће губитака, које би *Банка* могла имати у току свога рада.

Резервни Фонд образује с:

а) из половине преостатка од чисте добити банчине, по чл. 101.;

б) из прихода на капитал његов;

в) из неподигнутих сума од амортизованих заложница и обвезница банчаних, као и купона њихових, које су застареле;

г) из неподвижених прихода;

Капитал банчиног резервног фонда, води се у злату, и улаже се у српске *Државне хартије* од вредности, које носе интерес и у акције *Привилеговане Народне Банке Краљевине Југославије*.

ОДСЕК VII

ОПШТА НАРЕЂЕЊА

Чл. 103.

Сви трошкови око извршења овога Закона, подмириће с из благајнице банчине, и

амортизоваће се поступно, према решењу *Управног Одбора*.

Чл. 103 а.

Овлашћује се *Државна Хипотекарна Банка* да може отворити засебан рачун у својим књигама на којем ће књижити суме издате за набавку и израду материјала: за израду заложница и обвезница, књижица по зајмовима и улозима и за подмиривање других материјалних потреба, које ће се трошити на дужи низ година, с тим, да *Банка* за тај број година извршује постепено амортизацију овога рачуна, предвиђајући у своје буџету сваке године потребне суме.

Чл. 103 б.

Трошкове око извршења овога Закона колико се не могу подмирити из сума предвиђених редовним буџетом *Државне Хипотекарне Банке* за текућу буџетску годину, подмириће се из благајнице банчине на терет нарочитог рачуна за реорганизацију *Државне Хипотекарне Банке*, који се има поступно амортизовати према решењу *Управног Одбора*, предвиђајући редовно сваке године у своје буџету трошкова потребне суме за његову амортизацију.

Чл. 104.

Државна Хипотекарна Банка може према решењу Управног Одбора и одобрењу Министра Трговине и Индустије, подизати зграде како за себе, тако и за своје Филијале. За тај циљ може узети потребан зајам и путем амортизације исплатити га из својих прихода.

Министар Финансија овлашћује се да може Банци бесплатно уступити државна земљишта, потребна за њене зграде.

Чл. 105.

Фалсификовање банчних заложница и обвезница, купона или ма ког рода исправа банчних, као и сама припрема и покушај за то, казни се по одредбама казненог закона.

Чл. 106.

Исплата извучених заложница и обвезница банчних, застарева после тридесет (30) година, од дана одређене исплате.

Купони банчних заложница и обвезница, застаревају за пет година од рока исплате.

Чл. 107.

Банка је дужна да у „Службеним Новинама” предаје јавности своја месечна стања.

Чл. 108.

Правила и упуства за вршење свих послова у Државној Хипотекарној Банци, прописиваће Управни Одбор.

Чл. 109.

Непокретним имањима, које је Управа Фондова до сада од својих дужника откупила, руковаће Државна Хипотекарна Банка на начин, како она за најкорисније нађе, докле не добије могућност да их распрода.

ОДСЕК VIII

ПРЕЛАЗНА НАРЕЂЕЊА

Чл. 110.

Управи Фондова ставља се у дужност да изврши постепену ликвидацију окружних штедионица, које су укинуте Законом од 1. јануара 1894. г. У том циљу примиће Управа Фондова од окружних штедионица сву активу и пасиву њихову, по попису, који има извршити на дан пријема. Даље, сва акта, документе, књиге и сву осталу администрацију, и ступиће у сва права и у све обавезе њихове.

Чл. 111.

Досадањим дужницима Управе Фондова и окружних штедионица, који су заостали са

исплатом отплата и интереса, могу се учинити олакшице, ако Управни Одбор нађе, да се то, с обзиром на интересе Управине може учинити.

Олакшице могу бити: у продужењу рока зајма, и у капиталисању неплаћених интереса. У сваком случају зајам мора бити довољно обезбеђен.

Ако стара непокретна залога није довољна и ако дужник не може да да допуно довољну непокретну залогу, онда се као допуна залогe може примити и залога покретна, и то: у добрим хартијама од вредности, у каквим сталним доходцима, или напоследку и у сигурном личном јемству.

Чл. 112.

Кад Управа Фондова отпочне рад по овоме Закону, извршиће у што је могуће краћем року попис све своје активе, као и активе окружних штедионица, у који ће свако потраживање ући према стварној вредности залогe како би се на тај начин могли костатовати евентуални губици.

Нађени губитак ставиће Управа на терет Држави према чл. 5. Закона о Управи Фондова од 16. августа 1862. г., и чл. 6. Закона

о окружним штедионицама од 21. октобра 1871. године.

Држава ће на ту суму издати Управи Фондова задужницу, са којом ће се обвезати, да на исту суму плаћа $5\frac{1}{2}\%$ годишње у име интереса и отплате, зашта ће у првом реду служити годишњи удео Државе у чистој добити а у колико ова сума не би достигла, накнадиће држава у готову.

Што се год буде наплатило од горњих пропалих потраживања, ставиће се у олакшицу ове државне задужнице.

Чл. 113.

Са досадашњим чиновницима Управе Фондова, које Управни Одбор не буде изабрао поступиће се по Закону о чиновницима грађанског реда.

Чл. 114.

Решени зајмови пре овога Закона задржавају ред пријаве, ако дотични зајмотражиоци накнадно испуне прописе овога Закона, на трошкове поновног процењивања, сноси сама Управа.

Чл. 115.

Овај Закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише.

Чл. 116.

Кад овај Закон ступи у живот, одмах ће се, на позив Министра Народне Привреде, изабрати и конституисати Управни Одбор, који ће изабрати потребан број чиновника и предузеће одмах све мере, да Управа може по овом Закону почети радити најдаље за 6 месеци.

Почетак рада објавиће се преко „Српских Новина”.

До овога дана, вршиће се сви послови у досадашњој Управи и окружним штедионицама, изузев давање зајмова и примање пријава за зајам.

Чл. 117.

Овим Законом укида се:

1) Закон о Управи Фондова од 16. августа 1862. г. (Збор 15. стр. 87.), са свима његовим изменама и допунама;

2) Закон о давању новца под интерес из касе Управе Фондова, од 24. августа 1862. г. (Збор. 15. стр. 92), са свима његовим изменама и допунама;

3) Закон о заложницама Управе Фондова од 15. јануара 1874. г. (Збор. 26. стр. 67.);

4) Закон о Окружним Штедионицама од 21. октобра 1871. г. (Збор. XXIV. стр. 87.), са свима његовим изменама и допунама;

5) И остали Закони, који су противни овоме Закону.

Чл. 117. а.

Главна Државна Благајница накнадиће *Државној Хипотекарној Банци* по Закону о накнади ратних штета или иначе, разлику на курсу која би се појавила у билансу за 1915., 1916., 1917., 1918., 1919, 1920. и 1921. год. као губитак између сума које су положене и које ће се у будуће полагати у француским францима или у другим монетама, по уговорима о зајму на 4½% заложнице Управе Фондова од 1910. год. на 4½% обвезнице Управе Фондова од 1911. год. и 6% авансу од 1913 год., и ануитета по зајмовима у злату који ће дужници *Државне Хипотекарне Банке*, на основу чл. 78. Закона о Ликвидацији Мораторијума, плаћати у динарима по средњем курсу Београдске Берзе израчунатом за време од 12. априла до 12. јула 1914 године.

Почев од 1922. год. па у будуће Главна Државна Благајница задужиће *Државну Хипотекарну Банку* за ануитете које је до сада

послала за банчин рачун банкама уговорницама по предратним банчиним зајмовима обрачунавајући послате суме по курсу предвиђеном чл. 28. Закона о ликвидацији мораторног стања. У будуће пак, за ануитете које плаћа *Државна Хипотекарна Банка*, разлику између овог и берзанског курса надокнађиваће Министарство Финансија *Државној Хипотекарној Банци*. Потребне суме уносиће се у буџет. Од 1. јануара 1924. г. ова разлика неће се рачунати као чиста добит при подели тантијеме.

Чл. 117. б.

Овлашћује се *Државна Хипотекарна Банка* да од својих дужника по предратним зајмовима у злату прима ануитете почев од 24. марта 1923. г. па надаље, као и исплату целокупног дуга, обрачунавајући курс злата по одредбама чл. 28. Закона о Ликвидацији мораторног стања.

Чл. 117. в.

Изузетно од чл. 97 Закона о своме уређењу, Управа Фондова извршиће на дан 31. децембра 1919 год. билансирање за године: 1915., 1916., 1917., 1918. и 1919. год. с обзиром на Закон о Ликвидацији Мораторијума од

24. априла 1920. год. придржавајући се одредаба овога Закона једним билансом, а не за сваку годину понаособ.

Чл. 117. г.

Обрачунавање интереса по хипотекарним зајмовима као и по фондовима и капиталима за 1915., 1916., 1917., 1918. и 1919. год. извршиће се као и досадашњим билансима Управе Фондова за сваку годину засебно, али ће се укупан резултат за пет година од интереса по хипотекарним зајмовима и од камате по фондовима и капиталима унети у биланс за 1915. до 1919. године.

Чл. 117. д.

По текућем рачуну *Државне Хипотекарне Банке* код Министарства Финансија, како по примљеним депозитима на Крфу и Солуну за рачун банчин, тако и по исплаћеним ануитетима на страни за рачун банчин, неће се рачунати никаква камата почев од 1. јануара 1915. до 1. јула 1920. године.

Чл. 117. ђ.

За наредну 1923 год., буџет *Државне Хипотекарне Банке* неће улазити у сатав Општег Државног Буџета у целости, већ само као

анекс уз исти, при чему ће Управни Одбор пријавити само вероватан чист добитак *Државне Хипотекарне Банке* за ту годину.

Чл. 117. е.

Закон о уређењу Управе Фондова од 8. јула 1898. год. са свима изменама и допунама, проширује се на целокупну територију Краљевине Југославије.

Одредбе чл. 53. Закона о Уређењу Управе Фондова, имају обавезну снагу само за досадашњу Краљевину Србију. У осталим покрајинама потраживања *Државне Хипотекарне Банке* уживају право првенства и неодложне наплате административним путем, тако да је *Државна Хипотекарна Банка* овлашћена да доспела плаћања извршује егзекутивним путем преко надлежних власти.

Давање зајмова у новим областима вршиће се на основу исправа које се као доказ о прву власништва издају на основу књига устројених Законом и катастралних поседовних листова који и даље важе у новим областима.

На територији ван Србије и Црне Горе имаће се одредбе чл. 16., 17. и 22. Закона о Уређењу Управе Фондова примењивати ана-

лого, водећи рачуна о правним прописима дотичних територија.

Чл. 117. ж.

Заводи и установе у новим областима које су до доношења овога Закона примали на улоге и чување новац о којем је реч у чл. 5. тач. 1. и 2. овога Закона, дужни су у року од најдаље 10 година положити овај новац *Државној Хипотекарној Банци*. Нове улоге овога новца поменути Заводи могу примати још у року од (5) година, а од тада се сав новац по чл. 5-ом тач. 1. и 2. мора слати *Државној Хипотекарној Банци*.

Али Заводи и Установе у области Далмације, који су до доношења овога Закона примали на улоге и чување новац о коме је реч у чл. 5-ом тач. 1. и 2. овога Закона (Закона о изменама и допунама у Закону о Уређењу Управе Фондова), дужни су у року од шест месеца од дана промулговања овога Закона положити сав тај новац *Државној Хипотекарној Банци*, као што ће се и нови улози овога новца у будуће одмах полагати на приплод и чување *Државној Хипотекарној Банци**.

Чл. 117. з.

Државне, самоуправне и друге власти, које на основи чл. 5. (тач. 1. и 2.) а у вези чл. 40.

* Види на крају члан 45 Фин. Закона за 1932/33 буџ. годину.

Закона о уређењу *Државне Хипотекарне Банке* обавезно улажу своје капитале и фондове као и пупилне и депозитне новце код *Државне Хипотекарне Банке*, или по својој дужности примају и полагају новац за рачун *Државне Хипотекарне Банке*, морају овај примљен новац слати одмах и непосредно *Државној Хипотекарној Банци* или га предавати њеној најближој Филијали или Агенцији, или за рачун *Државне Хипотекарне Банке* полагати Филијалама Народне Банке или Поштанским Штедионицама. Одговорни рачунополагачи, ако у року од пет дана најдуже не положи ове суме, дужни су полагати *Банци* 12% камате на непредате суме од дана пријема новца па до дана предаје, као и биће одговорни кривично за дело послуге новцем по § 112. Кривичног Закона.

Чл. 117. и.

Избор целог новог Управног Одбора мора се извршити у року од два месеца по ступању на снагу овога Закона.

Чл. 117. ј.

Овај Закон ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама” и замењује

привремену Уредбу о допунама и изменама о организацији Управе Фондова Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца од 12. августа 1920. године, измене и допуне у Привременој Уредби о допунама и изменама у организацији Управе Фондова Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, од 13 новембра 1920. године. — Списка Уредаба Министарства Трговине и Индустије Бр. 42. и 43. „Службене Новине” Бр. 19521. Тога дана престају важити све одредбе прилога Бр. 3. Финансијског Закона за 1920. и 1921. годину, које су у супротности са овим законом, као и све одредбе Закона о Уређењу Управе Фондова, које су противне одредбама овога Закона.

Чл. 118.

Овај Закон ступа на снагу, када га Краљ потпише, а обавезну снагу добија даном обнародовања у „Службеним Новинама”, и тада престају важити сви Законски прописи досадашњег Закона о *Државној Хипотекарној Банци* који су у противности са овим изменама и допунама тога Закон.

Препоручујемо Нашем Министру Трговине и Индустије да овај Закон обнародује, сви-

ма Нашим Министрима, да се о његовом извршењу старају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покорвају.

Члан 45 Финансијског Закона.
за 1932/33 буџ. годину:

„Овлашћује се Министар Трговине и Индустрије:

.....
.....
.....

5) да у споразуму са Министром Финансија може продужити крајњи рок од 10 година из чл. 117. ж Закона о уређењу Држ. Хипотекарне Банке а најдаље за 3 године до 1. априла 1935. год. Ово се продужење може везати за услове које ће одредити Министар Трговине и Индустрије. Од дана ступања на снагу овог Закона, сва средства поменута у чл. 5 тач. 1 и 2 и чл. 40 Закона о уређењу Државне Хипотекарне Банке, имају се предавати једино Државној Хипотекарној Банци и њеним филијалама. Државне и самоуправне органе, који се огреше о ову одредбу, поред редовне дисциплинске одговорности, казниће Министар Трговине и Индустрије још новчаном казном до 10.000.— динара. Ово је решење извршно.

М. бр. 37200